

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

Сарајево, мај 2024. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	2
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	2
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	5
II	КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ	7
III	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2023. ГОДИНУ	8
IV	ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ	8
1.	ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ	8
2.	ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	9
3.	ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ	10
4.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	11
5.	БУЏЕТ ИНСТИТУТА ЗА 2023. ГОДИНУ	12
6.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	12
6.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	12
6.1.1.	<i>Бруто плате</i>	13
6.2.	Преглед прихода и примитака	13
6.3.	Биланс стања	13
7.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА	14
7.1.	Уговори о дјелу	14
8.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	15
8.1.	Набавка службеног моторног возила	15
8.2.	Набавка горива	15
9.	КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА	17
ПРИЛОЗИ	17

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу обављене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за стандардизацију Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) који обухватају: биланс стања на 31.12.2023. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања по врстама и пројектима, преглед дознака из текуће резерве буџета, те анализу извршења буџета - текстуални дио, за годину која завршава на тај дан.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Института приказују истинито и фер, у свим значајним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2023. године, те приходе и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с примјенивим оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)². Наше одговорности према ISSAI стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Института у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију према ISSAI 130 - Етички кодекс и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједо основ за наше мишљење.

¹ Службени гласник БиХ, број 12/06

² Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Института је одговорно за састављање и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с примјењивим оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједу основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објаве које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Института за 2023. годину, обавили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Института за 2023. годину у складу су, у свим значајним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према овом стандарду су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Института у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију према ISSAI 130 - Етички кодекс и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње³

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Правилник о унутрашњој организацији није усклађен с одлукама Савјета министара (тачка 3. Извјештаја);*
- *недостатке и неправилности у провођењу поступака јавних набавки (тачка 8. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за састављање и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Института је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

³ Параграф којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а која су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важна за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај параграф се назива још и 'истицање питања'.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим значајним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Института, према дефинисаним критеријумима, усклађено с релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 28.5.2024. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с. р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неџад Хајтић, с. р.

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неда Мочевић, с. р.

II КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) обавила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумевају процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2023. годину
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Инструкција о привременом финансирању институција БиХ за период јануар - март 2023. године
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о облигационим односима (дио који се односи на уговоре о дјелу)
- Закон о стандардизацији БиХ.

III ПРЕПОРУКЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

У Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2023. годину дато је пет препорука (четири нове и једна поновљена). Дате препоруке се односе на усклађеност.

У табели која слиједи приказан је резиме датих препорука, док су детаљни налази презентовани по процесима у оквиру појединачних тачака Извјештаја.

Табела 1. Резиме датих препорука

Бр. преп.	Текст препоруке	Статус препоруке
1	Институт је дужан да успостави свеобухватан и функционалан систем финансијског управљања и контроле.	П
2	Институт је дужан да напредовање запослених у виши унутрашњи платни разред врши у складу с Методологијом за распоређивање запослених унутар платног разреда.	Н
3	Институт је дужан да у поступцима јавних набавки поступа једнако и недискриминирајуће, на начин да обезбиједи праведну и активну конкуренцију у складу с предметом набавке и њеном сврхом.	Н
4	Институт је дужан да за поступке набавке роба и услуга чија цијена је промјењива у тендерској документацији предвиди одредбе промјењивости цијена с објективно утврђеним правилима и исте унесе у уговор/оквирни споразум о јавној набавци.	Н
5	Институт треба у ситуацијама када се не може тачно и прецизно дефинисати потребна количина и обим уговора планирати закључење оквирног споразума.	Н

Статус: Н-нова, П-поновљена⁴

IV ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ

1. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су финансијски извјештаји Института за 2023. годину и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Циљ је да се изрази мишљење о томе јесу ли финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли билансе у цијелости резултате пословања. Такође, циљ ревизије је да процијени да ли руководство институције примјењује законе и прописе и да ли користи средства за одговарајуће намјене, те да оцијени финансијско управљање, систем интерних контрола и функцију интерне ревизије.

⁴ Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

С обзиром на то да се ревизија обавља испитивањем на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

2. ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

У претходном Извјештају о обављеној финансијској ревизији Института (за 2022. годину) Канцеларија за ревизију изразила је мишљења и то:

- позитивно мишљење о финансијским извјештајима и
- позитивно мишљење о усклађености са скретањем пажње на:
 - *усклађивање Правилника о унутрашњој организацији с важећим одлукама Савјета министара БиХ*
 - *ангажман особља на основу уговора о дјелу за обављање послова који су по опису послови систематизованих радних мјеста.*

У Извјештају за 2022. годину су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости. Утврдили смо да је Институт у 2023. години од укупно пет претходно датих препорука, реализовао двије, реализација двије препоруке је у току, а једна препорука није реализована.

У наредној табели приказан је преглед оцјене реализације претходно датих препорука.

Табела 2. Детаљан преглед оцјене реализације препорука датих у 2022. години

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2022. годину	Статус
1	Именовањем директора предузете су активности на изради и усклађивању правилника о унутрашњој организацији с Одлуком о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ.	
2	Институт ни у 2023. години није окончао активности на успостављању свеобухватног система финансијског управљања и контроле.	
3	Институт је успоставио евиденције о употреби службених возила наводећи дневне релације кретања возила – локо вожњу.	
4	Институт је предузео активности и у 2023. години ангажман спољних сарадника путем уговора о ауторским хонорарима за обављање посла систематизованог радног мјеста вршио само у изнимним и хитним случајевима.	
5	Приликом избора врсте поступка јавне набавке Институт је водио рачуна о испуњености услова прописаних Законом о јавним набавкама за сваки поступак набавке.	

Статус: реализована препорука⁵, препорука чија је реализација у току⁶, нереализована препорука⁷,

⁵ Реализоване су активности наведене у препоруци.

⁶ У току је реализација активности, те стога у овом Извјештају није дата нова препорука, али је дат опис стања и проведених активности.

⁷ Нису предузимане активности на реализацији препоруке, те је стога у овом Извјештају поновљена препорука за предметни процес.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ

Институт као самостална управна организација је основан 2004. године⁸ као државна научно-стручна институција надлежна у подручју стандардизације и у подручју оцјењивања усклађености. Институт предлаже стратегију стандардизације у Босни и Херцеговини, припрема и издаје босанскохерцеговачке стандарде, заступа и представља Босну и Херцеговину у међународним и другим међудржавним организацијама за стандардизацију учествује у успостави и одржавању система сертифицивања и хомологизације у складу с европским моделом. Такође, заступа Босну и Херцеговину у европским и међународним организацијама за оцјењивање усклађености до формирања асоцијације испитних лабораторија и асоцијације калибрационих лабораторија и организује образовање из подручја оцјењивања усклађености. Институтом руководи директор, који има замјеника. Директора и замјеника директора именује Савјет министара БиХ, по претходно прибављеном мишљењу Агенције за државну службу БиХ. Мандат директора и замјеника директора траје пет године. Поведеној конкурсној процедури у 2023. години именован је директор⁹ који је ступио на дужност 24.6.2023. године. Замјеник директора своју функцију обавља од 23.12.2019. године.

У складу са Законом о стандардизацији БиХ, субјекат у подручју стандардизације је и Савјет за стандардизацију, који као стручно савјетодавно тијело дјелује у оквиру Института. Чланови Савјета за стандардизацију су истакнути стручњаци Босне и Херцеговине из различитих подручја из оба ентитета и именује их Савјет министара БиХ на приједлог Института. Мандат Савјету за стандардизацију је истекао 22.6.2021. године. Институт је припремио и Савјету министара БиХ упутио на усвајање Приједлог одлуке о именовању чланова Савјета за стандардизацију, међутим, до момента обављања завршне ревизије (март 2024. године) чланови нису именовани.

Унутрашња организација Института уређује се Правилником о унутрашњој организацији који доноси директор Института, уз сагласност Савјета министара БиХ. Правилником о унутрашњој организацији који је донесен 2006. године у Институту су систематизована 52 радна мјеста.

Институт још увијек није усагласио Правилник о унутрашњој организацији с одредбама Одлуке о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ¹⁰ и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ¹¹. Наиме, институције Савјета министара БиХ су биле у обавези да до краја априла 2014. године ускладе правилнике о унутрашњој организацији с наведеним одлукама. Иако је рок за усаглашавање Правилника давно истекао, према добијеним информацијама Институт по овом питању претходних година није предузимао конкретне активности којима би се финализовао приједлог документа за слање у даљу процедуру. Именовањем директора, активности по овом питању су покренуте, усаглашена је нова организациона структура Института, извршена је категоризација службеничких и запосленичких радних мјеста и иста је 27.2.2024. године, односно 5.3.2024. године,

⁸ Закон о оснивању института, Службени гласник БиХ, број 44/04

⁹ Службени гласник БиХ, број 45/23

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 30/13

¹¹ Службени гласник БиХ, бр.: 30/13,67/15 и 51/18

упућена надлежним институцијама на давање мишљења. У сачињеном приједлогу документа организација рада је планирана у четири сектора, с тим да је укупан број запослених повећан за четири лица у односу на важећи Правилник.

По питању усаглашавања Правилника о унутрашњој организацији Института с наведеним одлукама Савјета министара БиХ дали смо препоруку у претходном периоду, те смо на основу претходно презентованог оцијенили да је реализација исте у току (ред. бр. 1 у Табели 2), а што ће бити предмет даљег праћења до окончања имплементације.

4. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институт је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Финансијско управљање и контрола:

Успостављање и развој система интерних контрола обавеза је свих институција БиХ. Закон о финансирању институција БиХ¹² уређује област финансијског управљања и контроле. Овим законом финансијско управљање и контрола дефинисано је као свеобухватан систем политика, процедура и активности који успоставља и за који је одговоран руководилац институције. Систем финансијског управљања и контроле заснива се на управљању ризицима и пружа разумно увјеравање да ће циљеви институције бити остварени на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин. Институт још увијек није успоставио ефикасан систем финансијског управљања и контроле. Раније донесени документи потребни за успостављање система финансијског управљања и контроле (попис и мапе пословних процеса и процјена ризика) су више формални. Институт у 2023. години није предузимао активности на успостављању ефикасног система финансијског управљања и контроле и развоја истог. Није дефинисао Акциони план развоја система финансијског управљања и контроле за 2023. годину, нити је успоставио систем извјештавања руководиоца институције о најзначајнијим ризицима. Такође, није дефинисао обавезу руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и провођење система финансијског управљања и контроле за даље унапређење овог система. Институт је попунио образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2023. годину и доставио Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

ПРЕПОРУКА 1

Институт је дужан да успостави свеобухватан и функционалан систем финансијског управљања и контроле.

¹² Службени гласник БиХ, бр.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

5. БУЏЕТ ИНСТИТУТА ЗА 2023. ГОДИНУ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину¹³, Институту су одобрена средства у укупном износу од 1.824.000 КМ (текући издаци 1.744.000 КМ и капитални издаци 80.000 КМ, с тим да се дио капиталних издатака у износу од 15.000 КМ финансира из примитака од продаје сталних средстава)¹⁴.

Током године извршено је усклађивање буџета за средства одобрена наплатом намјенских средстава од осигуравајућег друштва на основу полице осигурања возила¹⁵ у износу од 2.896 КМ.

Према наведеном, Институт је у 2023. години располагао средствима у укупном износу од 1.826.896 КМ.

Институт је два пута извршио реструктурисање расхода буџета које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ. Реструктурисање расхода је извршено у укупном износу од 31.500 КМ.

6. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институт је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2023. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року. У текстуалном дијелу финансијског извјештаја сачињена је забиљешка билансних позиција уз биланс стања, као и детаљно образложење структуре расхода и издатака по свим ставкама расположивог буџета.

6.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2023. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.707.595 КМ, што је за 119.301 КМ мање у односу на расположиви буџет за 2023. годину.

Вриједносно значајни расходи односе се на: бруто плате (1.296.659 КМ), накнаде трошкова запослених (176.410 КМ), набавку опреме (92.297 КМ) и уговорене и друге услуге (32.488 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

У даљем тексту наводимо налазе ревизије које смо утврдили по процесима.

¹³ Службени гласник БиХ, број 22/23

¹⁴ До усвајања буџета за 2023. годину, Институт је располагао средствима одобреним према Инструкцији о привременом финансирању институција БиХ за период јануар - март 2023. године, број: 05-16-2-8338-2/22 од 28.12.2022. године, коју је донио министар финансија и трезора Босне и Херцеговине.

¹⁵ У складу с Инструкцијом о начину реализације и књиговодственог евидентирања пословних промјена сервисирања осигураних моторних возила те средстава уплаћених од осигуравајућих друштава на основу осигурања.

6.1.1. Бруто плате

Ревизијом издатака у оквиру позиције бруто плата утврђено је да се приликом признавања права запосленог на напредовање у виши унутрашњи платни разред нису узети у разматрање сви дефинисани услови за остваривање овог права. Методологијом за распоређивање запослених унутар платног разреда¹⁶ дефинисано је да запослени напредује у виши унутрашњи платни разред након стицања једног вишег степена стручних или научних звања из области која потпада под основну дјелатност институције Босне и Херцеговине уколико је провео годину дана у радном односу у институцији Босне и Херцеговине. Институт је у октобру 2023. године донио Рјешење о напредовању у виши унутрашњи платни разред, на основу презентованог Увјерења о вредновању наставних предмета у складу с болоњским системом пријеноса бодова – Увјерење о еквиваленцији, за лице које је радни однос у институцијама БиХ засновало у јулу 2023. године. Према наведеном, констатујемо да је право на напредовање у виши унутрашњи платни разред одобрено иако лице није провело годину дана у радном односу у институцијама БиХ.

Такође, став Министарства финансија и трезора БиХ по питању напредовања у виши платни разред по основу стицања вишег степена стручних или научних звања је да признавањем еквиваленције раније стеченог звања није испуњен услов за напредовање у виши унутрашњи платни разред према одредбама Методологије.

ПРЕПОРУКА 2

Институт је дужан да напредовање запослених у виши унутрашњи платни разред врши у складу с Методологијом за распоређивање запослених унутар платног разреда.

6.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примитци по економским категоријама у периоду од 1.1. до 31.12.2023. године, исказани су у износу од 207.194 КМ, што је за 57.806 КМ мање у односу на приходе и примитке планиране за 2023. годину.

Значајнији приходи остварени су од пружања јавних услуга - властити приходи (184.298 КМ). Институт остварује приходе по основу продаје стандарда, стандардизационих докумената, посредовања у продаји међународних, европских и националних стандарда других земаља, издавања сертификата у Ех области те издавања потврда о идентичности са БАС стандардима. Поред тога, Институт је остварио приход и од продаје сталних средстава – возила (17.896 КМ).

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

6.3. Биланс стања

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (209.391 КМ), обавезе према запосленим (135.557 КМ) и краткорочне текуће обавезе

¹⁶ Службени гласник БиХ, број: 6/12 и 76/20

(35.683 КМ). Повећање садашње вриједности сталних средстава у односу на претходну годину резултат је набавке сталних средстава у 2023. години, моторног возила, компјутерске опреме и набавке софтвера.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

7. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза за 2023. годину¹⁷ одобрено је 40 запослених у Институту. На 31.12.2023. године Институт је запошљавао 37 лица, од чега је једно лице запослено на одређено вријеме до повратка запосленице с породилског одсуства. Међутим, исплата плате је вршена за 38 лица, јер је Рјешењем Агенције за државну службу БиХ¹⁸ ранија шефица одјељења у Институту проглашена прекобројном. За вријеме трајања прекобројности остварује се право на накнаду коју исплаћује матична институција, у овом случају Институт.

7.1. Уговори о дјелу

Издаци по основу ангажовања спољних сарадника у 2023. години, евидентирани на позицији ауторски хонорари (брuto износ), исказани су у укупном износу од 8.805 КМ и мањи у односу на претходну годину за 6.350 КМ. Институт је током године по потреби ангажовао четири лица за послове експертског оцјењивања усклађености у области противексплозивне заштите и стручне анализе извјештаја и приједлога према обрађеним и пристиглим захтјевима – Ех-комисија. Поред тога, Институт је повремено ангажовао шест лица за обављање послова превођења и лекторисања и за њихов рад исплаћена је накнада у укупном износу од 3.666 КМ. Проведен је јавни позив за избор квалификованих лица за послове превођења и лектуре стандарда с енглеског језика на један од језика који су у службеној употреби у БиХ, лектуре вијести, годишњих извјештаја и промотивног материјала. Према Закону о облигационим односима¹⁹ Уговор о дјелу се потписује с физичким лицима за конкретан посао који представља „заокружену“ цјелину. Мишљења смо да послови које обавља физичко лице ангажовано на основу уговора о дјелу не могу бити послови који имају континуитет нити послови радног мјеста. Институт предузима активности на смањењу ангажмана спољних сарадника за обављање послова систематизованих радних мјеста и изнимне ангажмане лектора и преводилаца правда обимношћу посла и хитношћу.

По питању ангажовања лица путем уговора о ауторским дјелима за послове који су у опису или слични пословима систематизованих и попуњених радних мјеста дали смо препоруку у претходном периоду, те смо на основу претходно презентованог оцијенили да је реализација исте у току (ред. бр. 4 у Табели 2), а што ће бити предмет даљег праћења до окончања имплементације.

¹⁷ Службени гласник БиХ, број 22/23

¹⁸ Акт број: 03-34-2-1231-1/23 од 28.11.2023. године

¹⁹ Службени лист СФРЈ, бр.: 29/1978, 39/1985, 45/1989 - одлука УСЈ и 57/1989; Службени лист РБиХ, бр.: 2/1992, 13/1993 и 13/1994; Службени гласник РС, број 17/93 и 3/96; Службене новине ФБиХ, број 29/2003 и 42/2011

8. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институт је објавило План јавних набавки за 2023. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама²⁰. Према презентованим подацима²¹, Институт је у 2023. години провео један отворени поступак у вриједности од 52.500 КМ и пет конкурентских поступака укупне вриједности 45.425 КМ, а путем директних споразума извршене су набавке у вриједности од 145.938 КМ.

Ревизијом појединачних процедура јавних набавки и реализације уговора утврђене су неправилности и недостаци како слиједи:

8.1. Набавка службеног моторног возила

У складу с Планом јавних набавки за 2023. годину Институт је покренуо поступак јавне набавке службеног моторног возила путем отвореног поступка – планиране вриједности 53.757 КМ. С Портала јавних набавки тендерску документацију је преузело 11 понуђача. У предвиђеном року достављена је само једна понуда за коју је комисија за набавке констатовала да испуњава све услове дефинисане тендерском документацијом. По окончању процедуре закључен је уговор у вриједности од 52.500 КМ. Набављено је возило марке Шкода Octavia које је испоручено у уговореном року.

За предметну набавку Институт није вршио истраживање тржишта, нити су нам презентовани подаци који доказују да техничка спецификација за набавку службеног возила омогућава учешће различитих брендова који испуњавају тражене карактеристике, а како би се омогућило понуђачима различитих марки возила да доставе понуде. Анализирајући техничку спецификацију можемо констатовати да није састављена на начин да тражени технички захтјеви омогућавају учешће других брендова. Постављени захтјеви²² запремина мотора, димензије возила и запремина пртљажника у комбинацији ограничавају конкуренцију и фаворизују модел набављеног путничког моторног возила.

ПРЕПОРУКА 3

Институт је дужан да у поступцима јавних набавки службених возила испита тржиште и документује постојање праведне и активне конкуренције с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава.

8.2. Набавка горива

Институт је поведеном конкурентском поступку закључио уговор о набавци горива на период од 12 мјесеци. Процијењена вриједност набавке је износила 7.094 КМ и за исту је предвиђено провођење е-аукције. Путем Портала јавних набавки тендерску

²⁰ Службени гласник БиХ, број 39/14 и 59/22

²¹ Подаци из достављених извјештаја из Информационог система е-набавке

²² Захтијеване техничке карактеристике су: запремина мотора мин. 1968 ссм, дужина возила мин. 4.680 мм, ширина возила мин. 1.825 мм – без ретровизора, висина возила мин. 1.470мм и запремина пртљажника мин 580 л.

документацију је преузело 11 понуђача, а у дефинисаном року приспјеле су двије понуде које су оцијењене као прихватљиве. По проведеној е-аукцији понуђачи су снизили понуђене цијене за 50%, односно 45%. Уговор с најповољнијим добављачем закључен је на процијењену вриједност. Институт у тендерској документацији није предвидио одредбу о промјењивости цијена с објективно утврђеним правилима о промјењивости цијене, док је у закљученом уговору с најповољнијим добављачем наведена одредба којом се од истог захтијева да писаним путем у року од 24 часа обавијести купца о било каквим промјенама цијена горива.

Иако је дошло до значајног снижења почетних цијена током е-аукције, уговор је закључен на процијењену вриједности, а роба се испоручује по важећим тржишним цијенама на дан продаје, без обзира на понуђено снижење током е-аукције. Стога, мишљења смо да недостатак механизма заштите од промјењивости цијена, који би обезбиједио контролу над цијенама, транспарентност и оптималну исплативост, доводи у питање учинковитост процеса е-аукције. На овакав начин Институт се није руководио основним принципом Закона о јавним набавкама у смислу најефикаснијег коришћења јавних средстава.

ПРЕПОРУКА 4

Институт је дужан да за поступке набавке роба и услуга чија цијена је промјењива у тендерској документацији предвиди одредбе промјењивости цијена с објективно утврђеним правилима у циљу најефикаснијег коришћења јавних средстава.

Будући да је предмет јавне набавке гориво за које се тачно не зна план и динамика потреба током периода на који се односи набавка, сматрамо да Институт није правилно поступио закључујући уговор, а не оквирни споразум за набавку горива. Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда²³ дефинисано је да уговорни орган у тендерској документацији код уговора о јавној набавци одређује тачну количину предмета набавке, а код оквирног споразума тачну или оквирну количину предмета набавке.

ПРЕПОРУКА 5

Институт треба у ситуацијама када се не може тачно и прецизно дефинисати потребна количина и обим уговора планирати закључење оквирног споразума.

²³ Службени гласник БиХ, број: 90/14 и 20/15

9. КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА

Институт у остављеном року није доставио коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2023. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2023. годину.

Ревизију у Институту за 2023. годину обавили су: Наташа Павловић - вођа тима, Дарија Дандић - члан тима и Енис Мусић - члан тима.

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Наташа Павловић, с. р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Нермин Хамзагић, с. р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Мирсада Сијамић, с. р.

Број: 03-16-1-717/24

Прилози

Табела I - Преглед расхода буџета за 2023. годину

Табела II - Биланс стања на 31.12.2023. године

Табела III - Преглед прихода и примитака за 2023. годину

Преглед расхода буџета за 2023. годину

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	1.744.000	-27.000	1.717.000	1.600.314	93
Бруто плате и накнаде	1.362.000	-27.500	1.334.500	1.296.659	97
Накнаде трошкова запослених	207.000	-4.000	203.000	176.410	87
Путни трошкови	35.000	0	35.000	24.788	71
Издаци телефонских и поштанских услуга	23.000	0	23.000	17.524	76
Издаци за енергију и комуналне услуге	0	0	0	0	
Набавка материјала	26.000	4.000	30.000	19.136	64
Издаци за услуге превоза и горива	9.000	0	9.000	6.311	70
Унајмљивање имовине и опреме	5.000	500	5.500	4.767	87
Издаци за текуће одржавање	22.000	0	22.000	17.476	79
Издаци за осигурање	5.000	0	5.000	4.756	95
Уговорене и друге посебне услуге	50.000	0	50.000	32.488	65
2. Капитални издаци	80.000	29.896	109.896	107.281	98
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	80.000	14.896	94.896	92.297	97
Набавка осталих сталних средстава	0	15.000	15.000	14.984	100
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	1.824.000	2.896	1.826.896	1.707.595	93
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно (4+5+6+7)	1.824.000	2.896	1.826.896	1.707.595	93

*остала усклађивања буџета су вршена у складу с Одлукама о реструктурисању буџета

**примитак од продаје возила остварен у износу од 17.896.00 КМ (процијењени примитак износио 15.000,00 КМ). Од Министарства финансија и трезора БиХ је добијена сагласност на располагање целокупном уплатом, која се искористила за набавку новог моторног возила.

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 4.3.2024. године.

Директор:
Александар Тодоровић

Биланс стања на 31.12.2023. године

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Табела II

Опис	31.12.2023.	31.12.2022.	Процент (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	1.820	5.967	31
Новчана средства	0	0	100
Краткорочна потраживања	1.820	5.967	31
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	209.391	104.125	201
Стална средства	1.078.720	1.079.779	100
Исправка вриједности	869.329	975.654	89
Неотписана вриједност сталних средстава	209.391	104.125	201
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	211.211	110.092	192
3. Краткорочне обавезе и разграничења	185.060	215.235	86
Краткорочне текуће обавезе	35.683	25.329	141
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	135.557	137.563	99
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	13.820	52.344	26
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	209.391	104.125	201
Извори средстава	209.391	104.125	201
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	394.451	319.360	124

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 4.3.2024. године

Директор:
Александар Тодоровић

Преглед прихода и примитака за 2023. годину

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Табела III

Опис	Планирани износ у буџету	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	250.000	0	250.000	189.298	76
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	250.000	0	250.000	189.298	76
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	15.000	0	15.000	17.896	119
Капитални примици од продаје сталних средстава	15.000	0	15.000	17.896	119
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	265.000	0	265.000	207.194	78

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 4.3.2024. године

Директор:
Александар Тодоровић